

נא לא להוציא מביהכ"נ עד יום ב'
ואם בדעת הגבאים לגונוזו במוצ"ש,
ניתן לקחת במוצ"ש.

דבררי היהים

דרשות ומאמרים
מלאים וגדושים בדבקות ואהבת ה'
מלווים בסיפורים מלהיבי הנפש
על סדר

משפטים

◆ סוד הגלגולים ◆

נכתב בעזרת החונן לאדם דעת
על ידי
יוסף חיים ב"ר דניאל זצ"ל אליהו

לעילוי נשמת
עזרא בן משיח ז"ל
נפטר כ"ו שבט תש"מ
ת.נ.צ.ב.ה

כל הזכויות שמורות

למחבר

לפרטים

054-8428679

לקבלת החוברת ניתן לשלוח
בקשה לכתובת המייל:

D0548428679@gmail.com

וכן ניתן להוריד דרך אתר דרשו
תחת השם "גליון דברי חיים"

משפטים

סוד הגלגולים

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם: (שמות כ"א א)

כתב בוזהר הק' פתח ר' שמעון ואמר, (שמות כא) ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, תרגום, ואלין דיניא דתסדר קדמיהון. אלין אינון סדורין דגלגולא, דינין דנשמתינן, דאתדנו כל חד וחד לקבל עונשיה. (שמות כא) כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם. חברייא, עידן הכא, לגלאה כמה רזין טמירין דגלגולא. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד. כד נשמתא אתחייבת בגלגולא, אם היא מסטרא דהוא עבד מטטרון, דאיהו (ק"ה ע"ב, ט"ו ע"א, צ"ו ע"א) כליל שית סטרין, כתיב ביה שש שנים יעבד, גלגולין דילה לא מתחייבא אלא שית שנין, עד דאשלימת שש דרגין, מההוא אתר דאתנטילת. פתח רבי שמעון ואמר, ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם.

(תרגום: ואלין דיניא די תסדר קדמיהון. אלה אותם סדורים של הגלגול, דיני הנשמות שנדונו כל אחד ואחד לקבל ענשו. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם. חברים, הזמן בעת לגלות כמה סודות נסתרים של הגלגול. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד, כשהנשמה התחייבה בגלגול, אם היא מצד אותו העבד מטטרון, שהוא כולל ששה צדדים, כתוב בו שש שנים יעבד. גלגולים שלה לא מתחייבת אלא שש שנים, עד שמשלימה שש דרגות מאותו המקום שנקתה.)

ולכאורה מדוע הזוהר הקדוש צריך להסביר שמדובר כאן בפרשה על ענין גלגולי הנשמות, הרי לפי המובן בפשט, שמדובר בסתם דיני

ממונות רגילים בין אדם לחבירו, כדיני עבד עברי, מכירתו וכו' ואיך נכנס כאן ענין גלגולי נשמות?

וכך הקשה בספר דגל מחנה אפרים עה"ת פר' משפטים (חיברו רבי משה חיים אפרים אשכנזי נכד הבעל שם טוב)

וכותב: אך שמעתי, בענין הדין, שאחד דן את חברו בבית דין, ויודע בעצמו שבודאי הוא זכאי בדין, והתורה מחייבתו, אל יקשה לו הלא תורת אמת היא ודרכיה דרכי נועם? כי זהו אמיתות התורה ונועם דרכיה, כי בוודאי מסתמא היה חייב לחברו בגלגול העבר לאיש הדן עמו, וכעת חייבתו התורה לשלם לו, כדי לצאת ידי חובתו, וחברו שלוקח עתה המעות במרמה, הוא עתיד ליתן את הדין וכאלה רבים בענייני דינים.

וזה יש לומר מה שרימוז בזה"ק "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים" שהם דיני ממונות, אע"פ שנראה לפעמים משפטים נגד האמת, אך דהאמת הוא "אלין סדורין דגלגוליא" והיינו שהקב"ה הבורא כל הנשמות, הוא היודע איך היה בגלגולים הקודמים בין איש לחברו, וככה יסובב המסבב ומנהיג על פי התורה את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט אמת, לשפוט בין איש ובין רעהו, שורו וחמורו וכל אשר לו, כפי אשר יורם אלוהים ויש בזה פתח רחב. עכת"ד.

דהיינו: קורה שלפעמים האדם יוצא חייב בבית דין, והוא יודע שהצדק איתו, כגון שפלוגי חייב לו כסף ואין לו עדים וכו' או שהבית דין מחייב אותו לשלם ולמרות שהוא בטוח בצדקתו, והוא שואל את עצמו זהו דין תורה? ואיך יתכן כזו טעות של הבית דין, והרי תורתנו הקדושה תורת חיים, תורת אמת, והוא לא מוצא מנוח לנפשו על העוול הנגרם לו לפי מיטב ידיעתו והגיונו, וזה מעציב את ליבו מאד.

על כך אומרת לו התורה "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים" "זה סוד הגלגול" דע לך, כי יתכן שבגלגול הקודם עשית חטא כלפי איש זה בעל דינך היום, ובגלגול הראשון אתה הרווחת את הסכום הזה בדיוק שלא כדין, וזו הסיבה, וזה הסוד שבגלגול זה, שבית הדין הוציא משפטיך לחובה, למרות שלפי דעתך הנך פטור באמת, אלא שיצאת חייב בדינך מן

השמים, כדי שתתקן את אשר לקחת לבעל דינך ללא כל צדק בגלגול הקודם, ובזאת תתקן נשמתך את אשר עוותה בגלגול הקודם.

והאמת שמשפטי ה' כולם אמת, ויש דברים בגו כי יש דין ויש דיין, ועל הכל יביא האלוקים במשפט על כל נעלם, וישפוט עולמו בצדק.

אם כן יתכן שבית דין שפוסק לאמיתה של תורה, יפסוק שלא על פי האמת במציאות, משום שלבטח בגלגול הקודם היה אותו נדון חייב לרעהו כסף, ולא רצה או לא הספיק לשלם, לפיכך נשלחה נשמתו שוב לעולם הזה, כדי שתשלם את מה שחייבת לשלם, מסיבה זו אירע שהדיינים יחליטו שהוא אכן חייב לשלם, למרות שבסכסוך הנוכחי אינו חייב לחבירו מאומה, זהו הקשר שבין גלגולים למשפטים.

*

בפרשתנו התורה אומרת "וְהִגִּישׁוּ אֲדֹנָיו אֶל הָאֱלֹהִים וְהִגִּישׁוּ אֶל הַדָּלֶת אוֹ אֶל הַמְּזוּזָה וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת אָזְנוֹ בַּמְרָצַע וְעָבְדוּ לְעֵלָם:" (שמות כ"א ו')

כתב רש"י: "אל האלהים" – לבית דין.

התורה מכנה את הדיינים בשם אלוקים.

וצריך ביאור לכאורה, מפני מה ניתן לבית הדין שם זה, ואף שאין ספק שחשובים הם, אבל עד כדי כך לקרוא לדיינים בשם אלוקים!!!

בספר טיב התורה כתב: שהתורה באה ללמדנו בזה, שכשמפסיד אדם בדין תורה לאחר שניסה לעשות הכל על מנת להוכיח את צדקתו ולא עלה בידו, חלילה לו להעלות בדעתו שהיתה כאן איזו טעות, אלא יאמין באמונה שלימה "שְׁאֵלָקִים נִצָּב בְּעֵדַת אֱ-ל" (תהלים פ"ב א)

ופסק הדין מאלקים הוא, כי כל מה שקורה בעולם, הוא על ידי הבורא בכבודו ובעצמו, ואפילו אם יודע בבירור שבית הדין טעה בפסק, כי ידועה לו המציאות כפי שהיא, מכל מקום עליו להאמין שהכל בא מהאלקים בעצמו, והוא גלגל כך את הדברים.

ואף שמותר לו לעוררם ולנסות להביע בפניהם את דעתו פעם נוספת, אבל את הפסק האחרון חייב הוא לקבל.

וכמו שכתב החפץ חיים בהלכות שמירת הלשון (כלל ו בהערה) שבעוונותינו הרבים מצוי מאד, כאשר אחד יוצא מבית דין חייב, הרי הוא הולך ומסדר דברי זכותו לפני אחרים, ואומר להם: ראו, איך שהדין עמי, ובית דין פסקו דין מעוות, ובודאי אם הייתי מתדיין לפני רב פלוני ופלוני שהוא מפורסם לחכם, בודאי היה מבין האמת עם מי, ולא היה פוסק פסק מקולקל כזה.

ובזה הוא מוציא לעז ומזלזל בפסק הדין שנכתב ונחתם בטבעת המלך, ועל השומע להרגיע את הבעל דין, ולהסביר לו, שאין שום עוולה על הבית דין שהם פוסקין כפי המבואר בתורה הקדושה על פי הטענות, ואין לו לדיין אלא מה שעניו ראות, כי יש כמה פעמים שאף שהאמת עם אחד, אף על פי כן נסבב מן השמים שיזכה השני בדין, וכו' ואין לך לדאוג, שבודאי ישלים קוב"ה את גזלתך ממקום אחר וכו' וכיוצא באלה דברי ניחומים להסיר הצער מלבו ולהוציא מלבו התרעומת שעל הבית הדין. עכתו"ד.

*

על הפסוק בקהלת (י"ב י) "בִּקְשׁ קִהְלֵת לְמִצַּא דְּבָרֵי חֶפְץ וְכָתוּב יִשָּׁר דְּבָרֵי אָמֶת" אומרת הגמרא בראש השנה (כ"א:) בקש קהלת להיות כמושה, יצתה בת קול ואמרה לו: "וְכָתוּב יִשָּׁר דְּבָרֵי אָמֶת".

צריך להבין, כיצד עלתה על דעתו של שלמה המלך לדון בלי עדים והתראה נגד מה שכתוב בתורה? ועוד קשה מה חידשה לו הבת קול בזה שאמרה שכתוב בתורה דבעינן עדים והתראה, הרי שלמה החכם מכל האדם ידע שכך כתוב בתורה?

והביאור בזה, דהנה בשלמה המלך הרי נאמר (מלכים א ה י"א) "וַיִּחַכְמָם מִפֶּלֶא הָאָדָם" וממילא כשבאו בעלי הדין לפניו, הבין מיד מתוך דבריהם מי הוא הישר ומי הוא הבדאי.

ולכן סבר שלמה המלך למה לי עדים לדון את הדין, והרי אין לי צורך בהם כלל, ואוכל לדון אפילו במקום שאין עדים, כי מחכמתי אכיר מיד מי הצדיק ומי הרשע.

וכמו כן סבר לגבי ההתראה, דכיון שלא ניתנה התראה אלא כדי להבחין בין שוגג למזיד, ואני הרי איני צריך לזה, כי יודע אני בבירור גמור אם היה שוגג או מזיד, ולכן בקש לדון ללא עדים והתראה.

ועל כן אמרה לו הבת קול דאינו נכון לעשות כן, דכיון דכתיב בתורה: על פי שנים עדים וכו' על כרחנו צריכים אנו לעשות בדיוק כמו שכתוב, שהרי התורה היא יושר דברי אמת, ואין לסטות ממנה.

אך עדיין הדבר טעון ביאור, מדוע באמת ציוותה התורה לדון דווקא על פי שני עדים, אע"פ שהאמת ברורה גם בלי עדים, וכגון על ידי חכמת שלמה?

ועוד צריך ביאור הרי הגמרא אומרת (סנהדרין ט.) שאפילו באו מאה עדים שכולם כשרים וצדיקים, אך התברר שבתוכם יש אחד קרוב, נפסלת בזה עדות כולם, ודבר זה בעיני ממונות צריכים ביאור מדוע הדין כך בניגוד לשכל האנושי?

וכדי לבאר זאת, יש להקדים, דהנה אחד מהתנאים הנדרשים מהדיין הוא, שיהיה איש אמת, כדכתיב: "וְאִתָּה תִּחְזָה מִכָּל הָעָם אֲנָשֵׁי חַיִּל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשֵׁי אֱמֶת וְגו'" (שמות י"ח כ"א)

ואם כן תימה הוא, שבכל מקום שהתורה מצווה על הדיינים היא משתמשת רק במילה "צדק" כמו "צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף" (דברים ט"ז כ.). "בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתֶךָ" (ויקרא י"ט ט"ו) ועוד. ומדוע אינה משתמשת במילה "אמת"?

וביארו המפרשים דיש חילוק בין "אמת" ל"צדק" דהמילה "אמת" מורה על הדין האמיתי השלם מכל בחינותיו וצדדיו, ובכלל זה גם הדברים הנסתרים מעיני בשר, ו"צדק" היינו דין הנעשה על פי הנגלות

בלבד, ממה שהדיין רואה לנגד עיניו, ולפי ראות עיניו הוא פוסק את הדין.

ולפי זה מובן, דאי אפשר לדרוש מדיין בשר ודם לדון דין אמת, שהרי אינו יכול להקיף את הכל, שהרי אין הנסתרות גלויות לפניו, ורק דין צדק, אפשר לדרוש ממנו שיעשה לפי מראה עיניו הבא לפניו, ואף כי יתכן שהוא טועה כלפי האמת, אך מכל מקום אינו יכול יותר מזה, כי הרי הא בשר ודם, ורק בבורא עולם שייך לומר שיעשה דין אמת, כי הנגלות לה' אלהינו.

והדבר יבואר על פי משל: כגון ראובן התובע את שמעון על נזק שעשה לו, ומביא עדים על זה. והדיינים חקרו את העדים ונמצאו דבריהם נכונים, ועל סמך זה חייבו את שמעון לשלם לו סך הנזק בשווי מאה דינרים, הרי שנעשה כאן משפט צדק.

אך יתכן שאין זה משפט אמת, כי אפשר שראובן עצמו חייב לשמעון מאה דינרים מלפני כמה שנים, או מגלגול קודם שהזיקו או גנבו, ואין איש יודע זאת.

ואם כן לפי האמת כעת אין שמעון חייב לו כלום, כי החוב הרי מתקזז, אך את זה הרי אין הדיינים יכולים לדעת, ולכן הם מצווים לעשות צדק ולא אמת, ואם תאמר אם כן לקתה מדת האמת, כי כיצד יתכן שבורא עולם יניח לדבר כזה שיקרה, והרי לפי האמת זה נראה כעיוות הדין?

אך הנה הודיענו הכתוב כי "אַלְקִים נִצָּב בְּעֵדַת אֵל" ופירושו של דבר, שהקב"ה מכוין את הדיינים, שמשפט הצדק שלהם יתאים גם אל האמת, וכגון במקרה הנ"ל יגלגל הקב"ה שימצאו הדיינים סתירה בדברי העדים, או שימצא איזה פסול אחר, וממילא יתגלגל הדבר שיפטרו את שמעון מלשלם.

והנה אז ודאי יצעק ראובן חמס, ויתמרמר שיצאה מתחת יד הדיינים עוולה נוראה לפי דעתו, כי הוא הרי יודע בבירור ששמעון הזיקו, וכיצד זה פטרוהו הדיינים?

אך לפי מדת האמת, יפה עשו הדיינים שפטרוהו, ונמצא שבעשותם דין צדק לפי צווי התורה, יגלגל הקב"ה שהדין יהיה גם דין אמת.

לעומת זאת בדיני שמים, לא תמיד רואים את הצדק, למשל: אם נולד תינוק בעל מום, הרי שלא משתקפת בזה מדת הצדק, כי מדה זו הרי שופטת לפי מראה העין, ולמראה העיניים זה אינו צדק, שהרי תינוק זה לא הספיק לחטוא ולמה נגזר עליו כן? ורק לפי מדת האמת הכוללת את כל פרטי הבריאה יתכן דבר זה, כי נענש על עבירות מגלגול קודם וכיוצ"ב.

והנה אם היה דן שלמה המלך שלא בעדים, הרי שהיה מחייב את שמעון לשלם כפי הבנתו הנכונה, שאכן שמעון הזיק והיה נעשה בזה צדק, אך מכל מקום היה שלמה חוטא בזה ל"אמת.

ולכן אמרה לו הבת קול "וְכַתּוּב יֵשֶׁר דְּבַרֵי אֱמֶת" "אמת" דייקא, דאם תלך בגדרי התורה ד"על פי שנים עדים יקום דבר" הרי שרק אז תגיע ליושר ולאמת. (הבינני ואשיחה)

*

מעשה שהיה, שבאה לפני החזון איש חבורת תלמידים מישיבת פוניבז' בשאלה, מצאנו שילינג (מטבע) ברחוב, האם לא כדאי לחשוש שמא האובד לא מישמש עדיין בכיסו, ואם כן הרי זה בגדר יאוש שלא מדעת, והמטבע אסורה עלינו? (המוצא כסף ברשות הרבים הרי אלו שלו, כי אדם עשוי למשמש בכיסו כל שעה, ומשראה שהכסף אבד לו, מיד הוא מתיאש, ולכך המוצא יכול לקחתו.)

אמר להם החזון איש אין שום יסוד לחשוש כך, ואפילו אם יהיה יחיד שעדיין לא מישמש, מכל מקום שייך הממון למוצא מצד הדין, יתר על כן, אין טעם לנהוג במקרה זה לפנים משורת הדין, כי אלה הם כבשי דרחמנא (חשבונות שמים) שמטבע זו האבודה מפלוני, תגיע לידי פלוני.

לשמע הדברים פתח אחד מן החבורה והעיר על הפסוק "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמֹעַ לְפָנֶיהֶם" נאמר בזוהר ה"ק "אלין סדורין

דגלגולין" ומפרש הבעש"ט שלפעמים מתחייב אדם בדין לשלם לחברו ממון שאינו חייב בו הפעם, ואין זאת, אלא תשלום חוב מגלגול קודם. נענע לו החזון איש בראשו כמי שמסכים לדבריו, כשהוא טורח ומבאר לשאר הנוכחים את העניין לאשורו.

הכוונה כמו במקרה דנן שהמקרא אומר "אֲשֶׁר תִּשִׂים לְפָנֶיהֶם" דהיינו יש לסמוך על הדין מצא מעות מפוזרין, שהרי אלו שלו.

ולכאורה אם יש חשש שמא לא מישמש בכיסו איך יהיה הדין דין אמת, אלא ודאי העניין קשור בסוד הגלגול, שמבקשים מהשמים להעביר ממון שלך לחברך כפירעון עבור מה שחבת לו בגלגול קודם, אך אם תמשמש בכיסך, הלא שוב אין הממון שלך, ואין אתה פורע לו כי מההפקר זכה, לפיכך מסבבין בהשגחה פרטית שאתה לא תמשמש ולא תתיאש, ובינתיים ימצא חברך את המטבע ויזכה בה ביושר כפי שהורו חכמים, ובאופן זה יחזרו מעותיך לבעליהן בגלגול קודם. (פאר הדור חלק ג עמ' צ"ט)

חובא בספרים מעשה: שרבי דב בער המגיד ממעזריטש זי"ע תלמידו של הבעל שם טוב, פעם פנה לרבו הבעש"ט וביקשו פעם שיסביר לו את פירוש הזהור הקדוש הנ"ל על הפסוק "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִׂים לְפָנֶיהֶם" "דא הוא רזא דגלגוליא" ומהו הקשר בין משפטים רגילים משפטי ממונות נפוצים ופשוטים לענין גלגולי נשמות, שהזהור הקדוש מייחס אותם לפסוק זה?

אמר לו הבעל שם טוב לתלמידו המגיד, לך תלמידי היקר ליער הקרוב שנמצא בסביבת עירנו לא רחוק מכאן, ותגיע לאילן גדול ועבות שמתחתיו זורם נחל שוקק, ותמצא לך בין ענפי האילן מקום מחבוא בטוח, ותשהה שם עד רדת החשיכה ואל תתגלה לאיש, ותרשום ותזכור כל אשר תראינה עיניך, ובלילה חזור אלי וספר לי כל מה שראית, ואל תכחד ממני דבר.

נפרד המגיד הקדוש מרבו הבעש"ט בברכה, ויצא מיד לדרכו לעבר היער והאילן העבות.

לא עבר זמן רב, והמגיד זיהה את מקום האילן והמעין שזרם תחתיו, סידר לו מקום מחבוא ומסתור טוב בין ענפי האילן.

לאחר זמן קצר, נשמעו צעדי הלך זר המתקרב עם סוסו העייף לאילן, מקום מחבואו של המגיד הקדוש שנחבא שם.

המגיד עצר את נשימתו, וחיכה בהתרגשות גוברת לראות איך יפול דבר.

ההלך העייף קשר את סוסו על ענף מענפי האילן, והניח את חרבו על הדשא, ששה מים מן המעין לרויה, נח זמן קצר על הדשא ונמנם קלות, הסתכל על שעונו, וקם בזריזות להמשיך את דרכו.

בינתיים לא שם לב ההלך רוכב הסוס, שארנקו הנאה והגדוש זהובים, נשמט מכיסו ונפל ארצה על הדשא הרך, מבלי שירגיש בנפילתו.

ההלך הפרש, האיץ בסוסו והתרחק מהמקום במהירות.

לא עברו רגעים מועטים והפרש נעלם מהאופק.

והנה בא עוד עובר אורח לאותו מעין, וגם הוא ששה מים מימיו הקרים של המעין, ובעודו שותה ונהנה, הבחינו עיניו בארנק הנוצץ המוטל בקרבתו ליד הנחל, הסתכל כה וכה לכל עבר, וכשלא ראה איש, הרים את הארנק וטמנו בכיסו ועזב את המקום במהירות כששמחה ניבטת בפניו, על המטמון שזימן לו הקב"ה בהפתעה גמורה.

לא עברו אלא דקות ספורות, ואל האילן והמעין התקרב בצעדים עייפים וכושלים אדם שלישי, לפי מראה פניו ניכר היה כי עני מרוד הוא, וגם עייף ויגע מהדרך מאד, הוא ששה ממי המעין הקרים, ומיד נרדם על הדשא הרך.

בינתיים המגיד ממעזריטש ממחבואו למעלה בין ענפי האילן מתבונן במה שמתרחש למטה מתחת לרגליו, ואינו מבין דבר, מי הוא הפרש שאיבד את ממונו היקר ונסע? ומי הוא ההלך השני שמצא את הארנק הגדוש מטבעות זהב והסתלק מיד? ומי הוא האיש השלישי העני שנרדם כרגע מרוב עייפות למטה מתחת לרגליו מבלי שכמעט לא הספיק לשתות קצת מים קרים? פלא פלאים הרהר המגיד בליבו מי יודע איך יפול דבר הרי לא בכדי, שלח אותו רבו הבעש"ט הקדוש למקום זה.

עוד הוא מהרהר לרדת לסוף דעת רבו הקדוש, ופתאום נשמעו צעדי זהירות סוס שועט המתקרב במהירות למקום, הסוס נעצר, והרוכב זה שאבד לפני שעה את ארנקו, קפץ מעליו והתחיל לחפש את ארנקו, כשלא מצא דבר, הבחין בעני העייף, אותו הלך שלישי שבא זה עתה וכמעט לא שטה מים ונרדם באפיסת כוחות?

הלו... הלו... קום... קום... קרא ובעט ברגלי העני הנרדם, הלה פקח את עיניו בבהלה גדולה, מה... מה רצונך אדוני... הלו!!! אל תעשה עצמך עיף וישן, ענה מיד איפה כספי?

היכן הכסף והזהובים שאיבדתי לפני כשעה קלה...

העני שלא הבין מה העשיר רוצה ממנו, שאל אותו מה אתה רוצה ממני? אמר לו העני: אני הגעתי רק לפני מספר דקות וכמעט לא שתיתי כלל, כי נפלתי ונרדמתי מיד, לא ראיתי שום כסף וגם לא ארנק, עזוב אותי בבקשה.

הפרש אחז בצוורו וקרא גנב... גנב... בוא איתי למשטרה, אתה משקר, והעני המסכן בוכה לו ואומר: לא ראיתי שום ארנק ולא זהובים איש ישר אני, ורק עברתי פה.

שקרן!!! רמאי!!! צעק העשיר והוסיף להכותו מכות נמרצות אך העני נשבע בכל היקר לו, ובכה והתחנן שיעזבהו לנפשו כי יש כאן איזו טעות מצערת.

וכשראה הפרש כי באמת אין האיש העני יודע דבר, עזב אותו לנפשו בפחי נפש ורכב לדרכו.

ואף ההלך העני קם ממקומו מוכה ופצוע, התרחק ממקומו בפחד גדול.

בינתיים המגיד שם על העץ, תוהה ותמה על כל המאורע ובמיוחד שאל את עצמו, מי הוא ההלך העני שקבל מכות נמרצות על לא עוול בכפיו? הרי הוא ראה עין בעין כי העני לא עשה דבר, וכי הוכה לחינם, כי זה שמצא את הכסף זה היה ההלך השני שבא לשתות וברח מהר עם הארנק של העשיר.

בינתיים שקעה החמה, המגיד ירד מהעץ וחזר לרבו הבעש"ט שיסביר לו את פשר המאורעות שראה במשך כל היום, ויפתור לו את כל התעלומות שראה היום.

וכשהגיע לבעש"ט ענה לו על כל שאלותיו.

א' הפרש שראית, זה אדם שבגלגול ראשון גזל מחבירו ארנק זהובים ולא חויב בדינו, ועכשיו איבד את ארנקו וחזר לבעליו.

ב' ההלך שראית שמצא את הכסף, זהו האדם שנגזל ממנו בגלגול הקודם, על ידי אותו עשיר, ואותו הסכום היה בדיוק, ועכשיו החזירו לו את ממונו.

ג' האיש המסכן העני שקבל את המכות הנמרצות, הוא הוא השופט שדן דין שקר, ולא חקר ושאל, וגרם לתובע להפסיד את כספו בגלגול הראשון, ועכשיו הוכה ונענש על אשר לא דייק בדין, וגרם לנגזל להפסיד כספו.

ועכשיו זמנם ה' ושפט אותם משפט צדק, וזה דין רזא דגלגולא.

עיינ בספר עוד יוסף חי לרבנו יוסף חיים פרשת משפטים. על הפסוק "מכה איש ומת" שהביא מעשה כעין זה.

יש לציין שבפירוש מושב זקנים לבעלי התוספות (שמות כא יג) על הפסוק "והאלוקים אינה לידו" כתבו מעשה כעין זה על

משה רבנו. וכן בדרשות מהר"י שועיב מתלמידי הרשב"א בתחילת פרשת דברים כתב כן בשם המדרש.

וז"ל: מעשה אירע למשה רבנו ע"ה שאמר להקדוש ברוך הוא "וְעַתָּה אִם נָא מְצַאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ הוֹדַעְנִי נָא אֶת דְּרָכְךָ" (שמות ל"ג י"ג) אמר לו הקב"ה: "עלה אלי ההרה".

כשהיה עולה, ראה בן אדם שבא לשתות במעיין, ונפל ממנו ארנקי דדינר והלך לו, בא אדם אחר ומצא הארנקי והלך לו, הראשון חזר לבקש הארנקי שלו, ומצא אדם אחד על המעיין, אמר לו אתה לקחת הארנקי? אמר לו: לא לקחתי כלום, עמד עליו והרגו.

ראה משה רבנו ע"ה כך, תמה. אמר לפני הקב"ה רבנו של עולם "הוֹדַעְנִי נָא אֶת דְּרָכְךָ"? כי כך וכך ראיתי, ותמהתי.

אמר לו הקב"ה: כל מה שראית אמת, בעל הארנקי גנבה מאותו שמצאה, ובא בעל האבידה ומצא אבידתו, ואותו שנהרג הרג לאביו של ההורג, ואנכי איניתיו לידו, לכך אמר משה והאלקים אנה לידו.

(יתכן שאת המעשה הזה סיפר הבעל שם טוב, ובמשך השנים החליפו הסופרים בין בעל המעשה משה רבינו למספר המעשה, ובמשך הזמן המעתיקים הוסיפו נופך לסיפור)

מסופר על רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע כאשר הוכתר לרב העיר, בא לפניו דין תורה.

מעשה היה בסוחר יין שבא לעיר, והביא כמות של חביות למכירה, ונתברר לו שהיין בשפל ולא כדאי למכור את היין עכשיו.

פנה לחברו תושב העיר שהיה סוחר יין, וביקש רשות להפקיד אצלו לזמן קצר את חביות היין שברשותו, הלה כחבר טוב הרשה לו ברצון. הלה קיבל את הפיקדון ובאותו יום נפטר הנפקד לבית עולמו, באופן פתאומי.

המפקיד חזר לבקש מהיתומים את חביות היין, והם אמרו שאבא שלהם לא אמר להם שום דבר, וביקשו ממנו שיביא ראיה, אך לא הייתה לו שום ראיה, הוא סמך על חברו, ולא ביקש ממנו שטר על זה.

לרבי לוי יצחק מברדיטשוב היה ניכר שהאיש הזה דובר אמת, וחביות היין שייכים לו, לעומת זאת עליו לפסוק כדין תורה, שאי אפשר לחייב את היתומים להחזיר.

כאב לרבי לוי יצחק מברדיטשוב מדוע בדין תורה הראשון שבא לפניו, עליו לפסוק ולהפסיד ממון למי שמגיע לו על פי האמת?

הוא שאל שאלת חלום ונתגלה לו. כי סבו של הנפטר הפקיד לפני זמן רב פיקדון באותו סכום עצמו אצל סבו של הסוחר, וקרה אותו מקרה בדיוק, שסבו של הסוחר נפטר ואי אפשר היה לחייב את היורשים על פי דין תורה, וכעת הוטל עליו להחזיר את הכסף הזה באותו אופן בדיוק שמורישיו קיבלוהו.

מעשה היה באיש אחד מארץ פולין, גביר גדול שעשה שידוך לבתו, עם בן זוגה שהיה גר במצרים, ואב הכלה נתן מוהר לבתו, מאה אלף סלעים.

והנה לא עבר שנה אחת מהנישואין והכלה נפטרה. וכל המוהר והנדוניה שנתן האב לבתו נשאר ביד הבעל.

והנה מאחר שיש תקנה שתיקן רבינו תם, שאם האשה נפטרה בשנה הראשונה לנישואיה בלא בנים אין הבעל יורש את אשתו אלא אביה יורשה, על כן שלח אב הכלה מכתב לחתנו שבמצרים, לקבל בחזרה את כל הנדוניה והכסף שהביא לבתו לצורך נישואיה.

בדק החתן את צדדי ההלכה, והתברר לו כי התקנה נתקבלה בקהילות אשכנז בלבד, אך לא בקרב יהודי ספרד,

מכיון שהחתן היה בן קהילת ספרד שבמצרים, טען כי אינו חייב להחזיר את דמי הנדוניה.

בין שני הצדדים התפתח ויכוח נוקב וחריף, בדעתו של אב הכלה תמכו כמה רבנים מקהילת האשכנזים שקיבלו עליהם את תקנת רבנו תם (אה"ע סי' נג) ששנה ראשונה יורש אבי הכלה את בתו, ובראשם המהרש"ל רבי שלמה לוריא מלובלין, בעוד הרבנים הספרדים ובראשם החכם הרב מנצור מגדולי רבני הקהילה המצרית תמכו בעד החתן, בטוענם כי תקנת רבנו תם, מעולם לא נתקבלה במחוזותיהם.

בניסיון אחרון להשיב אליו את הכסף, החליט אב הכלה לצאת בעצמו למצרים, אולם גם שם לא הצליח שום צד לשכנע את הצד השני בצדקתו.

ראה החכם הרב מנצור בצערו של אב הכלה, וביקש לסייע לו, שמע נא לעצתי אמר לו, איש קדוש ומופלא התגורר עד לא מכבר בתוכנו, הלא הוא רבי יצחק לוריא המכונה האר"י, נכון כי התגורר וחי עמנו במצרים, אך חותם הוא במכתביו בתואר 'האשכנזי' ונוהג במנהגי האשכנזים, עצתי לך, כי תיסע אליו ובקדושתו ובחוכמתו בוודאי ינחה אותך בדרך הנכונה.

קיבל אב הכלה את עצת החכם ויצא לצפת לפגוש את רבנו האר"י.

לאחר שהקשיב לכל פרטי המקרה ולמחלוקת שהתפתחה, שקע האר"י בהרהורים שנמשכו זמן מה, לבסוף יעץ את עצתו, הנח את הכסף ביד החתן.

למרות שהיה קשה לאב הכלה לקבל את הפסק דין, מכל מקום אמר לרבנו האר"י ז"ל, מקבל אני עלי את הדין אך עכשיו שאני חוזר למקומי ולארץ מולדתי פולין, מה אגיד לרבנים ששלחוני?

אמר לו האר"י ז"ל אמור להם שאמרתי שכן כתוב בתורה, "ואלה המשפטים".

כשהגיע לפולין סיפר את הפסק שאמר לו האר"י ושכך כתוב בתורה "ואלה המשפטים".

תשובה מוזרה כזו מעולם לא שמעו, עד כדי כך שאמרו עליו שהוא מגלה פנים בתורה שלא כהלכה ח"ו.

כעבור זמן הסביר האר"י לתלמידיו את פשר דבריו הסתומים.

לפני עשרים שנה הלכו לעולמם שני יידיים טובים, השניים היו סוחרים ויצאו יחדיו למסעותיהם, פעם אחת נגנב כספו של אחד היידיים, וחברו הילווה לו כסף רב כדי שיוכל להמשיך ולסחור.

מסיבה כלשהי, לא נפרעה ההלוואה עד יום מותו של הלווה, באותו הזמן הלך גם המלווה לעולמו, וכך לא היה מי שיתבע את החוב.

בבית-דין של-מעלה הוחלט, כי כדי לתקן את הדבר יהיה על השניים לרדת שוב לעולם, ובכך נשמת המלווה ירדה ונתלבשה בחתן ממצרים, ואילו נשמת הלווה בכלה מפולין, הכלה נפטרה תוך שנה משום שכל יעודה בעולם היה לפרוע את החוב לחתן שירש את כספי הנדוניה שלה.

ולכן הכלה היתה צריכה למצוא את הזיווג שלה רק במצרים, כי שם לא התקבלה תקנת רבנו תם שכך ישאר הכסף אצל החתן, כדי שהחוב מגלגול קודם יוחזר לו.

וכיצד נרמז כל זה בתיבת משפטים שאלו התלמידים את האר"י?

וביאר להם: כי על תיבת "משפטים" תרגם התרגום 'דייניא', (דינים) ובפתח אליהו כתוב 'משפט איהו רחמי', (רחמים) ובזוהר כתב "ואלה המשפטים" 'דא רזא דגלגוליא'. שלכאורה אינו מובן ג' פירושים הסותרים זה את זה, האם זה רחמים או דין?

אבל במעשה זה מוכן, כי המשפט בבית דין של מעלה הוא דין, אמנם עם כל זה יש רחמים ע"י גלגול, שהנשמה חוזרת ומתגלגלת כדי לתקן את הגלגול הקודם.

כעבור זמן לא רב, נפטר גם החתן ממחלה מסתורית, כי מאחר שקיבל את החוב מגלגול קודם, נשלם תיקונו, ויהי הדבר לאות ולמופת כי צדקו דברי האר"י ז"ל הקדוש.

שלושה סוגי גלגול

רבי שלמה אלקבץ הובא בשל"ה (תורה אור פרשת כי תצא) מבאר את סוגי הגלגולים לשלושה חלקים.

וזה תוכן דבריו: כי ביום ברא אלקים אדם על הארץ, וייצר בו רמ"ח מיני מאורות, אשר שם שם לו האצילות והם חקתיו משפטיו ותורותיו מצוות עשה, אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, ושס"ה גידים כנגד שס"ה מצוות לא תעשה, ויפח באפיו נשמת חיים, אצולה ממנו יתברך, עולה עמו בעלותה מלובשת ומקושרת במצוות הללו, כאשר אחת מהנה לא נעדרה, ואם חסר אחת מכל סממניה חייב מיתה, ולא יעלה אל המקום הנועד.

וכפי חסרון מנין המצות, כן רחוק המקום, ומה גם אם עבר על אחת ממצות ה' אשר לא תעשינה, והוא יתברך בחמלתו על מעשי ידיו, חשב מחשבות, לבלתי ידח ממנו נדח, ותיקן להם מידת הגלגול, והיא החזרה אל העולם הזה.

ומדה זו נחלקת לשלשה חלקים, כנגד שלש מדות של שלשה אבות.

א' יש מהם שיחזור לזה העולם לא למצוה שחסרו, ולא לקבל עונש על עבירה שעברו, אבל לעשות חסד עם בני דורם, והוא 'סוד העיבור' כי העיבור הוא כמו הגלגול, ומידה זו היא מצד החסד, מדתו של אברהם.

ב' ויש שיבואו לזה העולם לקבל עונש על עבירות שאי אפשר תקונם, כי אם בזה העולם, כי כן יסד מלך מלכי המלכים ומה גם בהרבות בכריתות, כי על כל כרת וכרת ישוב, והוא סוד עוללים

ויונקי שדיים המתים בקטנותם, וכל זה כאשר לא שבו בתשובה שלימה, ואם שבו בתשובה שלימה ינתק חבל הגלגול. ואלה המתגלגלים כאשר לא שבו אל השם בשלש פעמים כמוזכר בדברי אליהוא "הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעֵל אֵל פְּעָמַיִם שְׁלוֹשׁ עִם גְּבָר" (איוב ל"ג כ"ט) עוד לא יתגלגלו, כי אם בחיות ובבהמות טהורים וטמאים, הקל הקל קודם, וזהו שאמר: "פְּעָמַיִם שְׁלוֹשׁ עִם גְּבָר" ומשם והלאה בבהמה, ואלה התגלגלו במידת הפחד, מדתו של יצחק.

ג' ויש שיבואו לזה העולם להשלים המצוות אשר חסרו, עד השלים חוקם, ואלה יבואו עד אלף דור, עד אשר ישתלמו, ואלה גלגולם על ידי התפארת מדתו של יעקב, עכת"ד.

מבואר בדבריו, שפעמים הנשמה באה בגלגול לעולם הזה, לא לתקן שום עוון, ולא להשלים שום תיקון כי כבר סיים הצדיק את תפקידו בעולם הזה, וכל מטרת בואו לעולם בגלגול, זה אך ורק לצורך חסד לאותו הדור בלבד, ואזי מתעברת נשמתו בנשמת צדיק השווה בעולם הזה, וזה מכונה 'עיבור נשמה', אין עיבור זה כעונש לנשמה מאחר שכבר סיימה את תיקונה, וכל תכליתה מצד מדת החסד בלבד לסייע לדור או לצדיק בעבודת ה'.

ויש גלגול שבא לתקן חטאים שעשה או לשיב גזילה וכו'

ויש גלגול נוסף, שבאמת לא עשה שום עבירה, אבל לא עשה מצוה מסוימת, ובכך לא בא עדיין על תיקונו, ולכן חוזר בגלגול לעולם הזה כדי להשלים את תיקונו ולקיים את המצוה הזאת.

וידוע שרבי משה אלשיך רצה ללמוד את חכמת הקבלה מהאר"י ז"ל, ואמר לו האר"י ז"ל שהוא בא לעולם הזה להשלים את תקונו בלימוד הפשט, ולא בסתרי תורה.

וכמו שכתב בספר שבט מוסר (פרק א) וז"ל לעולם יהא עיקר לימודך בדבר של תורה שלבך חפץ יותר, אם בגמרא גמרא, ואם בדרוש דרוש, ואם ברמז רמז, ואם בקבלה קבלה, ורמז לדבר "כי אם בתורת יי' חפצו" כלומר: תורת ה' תלוי בדבר שלבו חפץ לעסוק.

ומביא משם האריז"ל שאדם נתגלגל ללמוד מה שלבו חפץ יותר, דכיון שכבר השלים בפעם (גלגול) אחרת בשאר ענינים, אין צורך לו שבכל גלגול יעסוק בכולם, על כן אל תביט ואל תשגיח לדברי המנגדים על מה שחשקת לעסוק וכו' באומרם למה אתה מוציא כל ימיך בפרט זה של תורה?

משום שעל מה שחשקת ללמוד, על דבר זה באת לעולם, ואם תשים דעתך לדבריהם יכריחוך להתגלגל בזה העולם פעם אחרת וכו' ולכן לא תשמע לדברי המשחית נפשך הזה עכ"ל.

ומובא בספר מעשה איש (ח"ג ע' קע"ה) סיפור שסיפר הרב דוד שמידל שליט"א שהחזון איש אמר לבן תורה שנפשו חשקה ללמוד כמות רבה יותר גמרא, (על חשבון האיכות) ואמר לו החזון איש הנטייה – שליח מן השמים היא!. (כמובן שצריך לבדוק בעצמו שזה לא נובע מחמת עצלות וצריך לכך עצת חכם)

וכך כתב רבי אליעזר פאפו זי"ע הפלא יועץ (ערך גלגול) וז"ל וגם מתוך אמונת הגלגול ידע האדם כי משפטי ה' אמת, "הצור תמים פָּעֵלוּ פִּי כָּל דְּרָכָיו מְשֻׁפָּט" (דברים לב ד) ולא יתרעם על מדותיו יתברך, כמנהג כמה בוערים בעם, שכאשר באים עליהם יסורים קשים, פוערים פיהם כלפי מעלה ואומרים: רבונו של עולם מה פשעי ומה חטאתי? האם חטאי ופשעי גברו על כל העולם? למה תעשה כה לעבדיך?!!!

ולו חכמו ישכילו, כי "הצור תמים פָּעֵלוּ פִּי כָּל דְּרָכָיו מְשֻׁפָּט אֵל אֲמוֹנָה וְאֵין עֹל צְדִיק וְיֵשֶׁר הוּא" (שם), נותן לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו, ולו נתכנו עלילות. ואם בגלגול זה זך וישר פעלו, אלו היסורים הם לו על הגלגולים שעברו. כידוע מאמר המקובלים שגילו, שיסורי איוב בהיותו תם וישר וירא אלקים וסר מרע, נתחייב בהם על הגלגול שעבר, שהיה תרח אבי אברהם אבינו ע"ה.

וגם בזה יש לשוב לדעת, על יסורים קשים שסובלים ילדים קטנים, עתיקי משדים, גמולי מחלב, ומיתת קטנים שעל חטאות נעורים שולח הקדוש ברוך הוא כי תלד אשתו נשמה שחיבת מיתה, לתקן את אשר עותו, ואגב ימצאו אביו ואמו כדי גאלתם בצערם שיצטערו במיתתו.

וגם על ידי הגלגולים מתגלגלים עניני הזווגים ומיתות, וכל המקרים הכל הוא מפלאות תמים דעים במדה במשקל ובמשורה, כאשר הרואה בספרי המקבלים המספרים עניני הגלגולים בעיניו יראה ולבבו יבין, ויאמר: מה רבו מעשיך ה', ומה נפלאות אהבתו לנו אשר חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח. יהי שם ה' מברך ומרומם על כל ברכה ותהלה:

סיפר רבי יוסף שבתאי (שני) שליט"א (מחבר הספרים נר יוסף. שער יוסף. שו"ת ברית אברהם ועוד) לסבי הצדיק חכם מנחם מנשה זצ"ל מחבר ספר אהבת חיים, היה ידיד נפש צדיק נסתר ושמו ר יהודה ליאון פטילון זצ"ל, שפרט למעטים מיוצאי טורקיה שהכירוהו מאז, היה מסתיר את עצמו ומתרחק מחברת בני אדם, צדיק זה היה ידוע כרואה נסתרות.

בהיותי כבן שבע עשרה שנים, נכנסתי לביתו ושוחחתי עמו בענינים פרטיים, כשלפתע נכנסה לחדר דרך הדלת הפתוחה חתולה שחורה, עם קו לבן מוארך על גבה, ועמדה למולו זקופה על שתי כפותיה הקדמיות והחלה ליילל.

ואז פנה אליה הרב ואמר לה בעברית, לכי עתה, ושובי בעוד חצי שעה ואתפנה אלייך ומיד יצאה.

ובעודי משוחח עמו, שבה החתול שנית, ואז אמר לי הרב ראה בשעונך כי עברה בדיוק מחצית השעה שבקשתי מהחתול להמתין.

ועכשיו המתן אתה עד שאסיים עמה, ושבה החתול ועמדה מולו ויללה כמה דקות רצופות, ובסיימה עצם הרב את עיניו רגעים מספר, ואחר פנה אליה ואמר: לכי לשלום כי תקונך נגמר.

ומיד פנתה לעבר הדלת ויצאה, וכראותי זאת, שאלתי אותו מה לך ולחתול?

והשיבני, כי זאת נערה יהודיה בת שבע עשרה שנים, שבאה בגלגול חתול, ובקשה תקון לנשמתה, על שתפרה ביום השבת, ותקנתי אותה.

ושאלתי אותו ומה יהיה עתה עמה?

והשיבני, כי כבר מתה, כי ביציאתה מהחדר דרסה אותה משאית למוות, ונשמתה נמצאת עתה ממש בבית דין של מעלה ונדונת על מעשיה.

ומיד רצתי החוצה להווכח אם דבריו נכונים, וראיתי שאכן כבר נדרסה למוות, והכרתיה לפי צבעה והכתם שעל גבה.

עוד מספר רבי יוסף שבתאי (שני) הנ"ל שהתעסק רבות בעניני גלגולי נשמות. סיפור מזעזע, שקשה לקרוא אותו.

בחורף שנת תשנ"ג באו אלי למשרדי בניו-יורק שתי נשים האחת גב' ג' כבת ששים וחמש, מוכרת לי מבקורים קודמים, ועמה גב' פ' אשה כבת ארבעים ושתיים.

וגב' ג' אמרה לי, רבי תראה אם אפשר לעזור לגב' פ' שאני מכירה אותה מאז שנולדה, ומעידה על אמיתות דבריה.

ואז פתחה גב' פ' וספרה לי שהיא נולדה כבת זקונים להורים יראי שמים בשכונת ויליאמסבורג ברוקלין ניו יורק, ואביה כששמע על לידתה הכריז ה'שיקצע' הגיעה.

וכל המשפחה כמו החליטו ביניהם, שהילדה הזו שנואה ומנודה, היא חשה את השנאה בוקעת מהם ומהתנהגותם איתה.

בהיותה בגיל שש, הוריה הכריחו אותה לשטוף את הכלים של כל המשפחה, ובלילות שבת היתה צריכה ילדה קטנה ומוטטת להשאר ערה עד שעות המאוחרות, כדי לשטוף את כל הכלים של כל המשפחה, ושל כל האורחים שהגיעו אליהם.

בהיותה כבת עשר שנים, אביה אמר לה, שהמשפחה לא אוהבת אותה, והוא לא מוכן שהיא תאכל אצלו לחם חסד, והיא חייבת לשלם מכספה על כל הוצאותיה.

והוצרכה כל יום לאחר הלמודים, לצאת לרשימת בתים של אנשים שהוכנה לה, לעבוד כשומרת טף, או לשטוף כלים ושטיחים, את הכסף שקבלה מסרה כל ערב לאביה שנתנם מיד לאחיה שיקנו להם בכסף זה ממתקים, ועיניה רואות וכלות.

בהיותה קרוב לגיל שמונה עשרה, אביה קרא לה ואמר: את יודעת שכלנו שונאים אותך, החזקתי אותך בבית על כרחי, רק כדי שלא תצאי לרחוב ולתרבות רעה, עכשיו ברוך השם גדלת והחלטתי, לשלח אותך מביתי לעולמים.

אך כדי שלא תדרדרי לפריצות, מצאתי לך חתן שיכור ובעוד שבועיים את מתחתנת איתו, מהכסף שעבדת חסכתי סכום, שבו שכרתי לך דירה, ושילמתי שכירות מראש לכמה חדשים, ומהחופה תלכי ישר לדירתך, ואת יודעת לעבוד טוב ולהשתכר, תחזיקי את בעלך ואת הבית, אמך תלמד אותך את ההלכות שאת צריכה לדעת, ושלום ולא להתראות.

היא שמחה על הבשורה הטובה שסוף סוף היא מתפטרת מבית עויין כזה, ולא היה אכפת לה מי הבחור ומה מעשיו.

את הבחור היא פגשה לראשונה בחייה תחת החופה, כל הטקס לקח כמה דקות, כשהיא לבושה בשמלה רגילה, בנוכחות מנין, בקבוק יין ועוגה אחת.

לאחר החופה היא יצאה עם הבעל לדירה השכורה, לא לפני שאביה הזהיר אותה, שבשום אופן לא תעז לנסות ליצור קשר עם המשפחה יותר, או חלילה לבוא לבקר ויהי מה.

כשלבה מלא תקוה נכנסה עם הבעל החדש לבית, אך סדר יומה היה פחות או יותר כזה.

כבודו קם בשעת הצהרים, פתח את המקרר ואכל מה שמצא, המתין לה באפס מעשה, עד ששבה מעבודתה, ואז הכה אותה רק מעט, והיא נתנה לו כמה דולרים שיניח לה, ואז הוא יצא למסבאה לשתות ולהשתכר, והיה שב בחצות לילה שיכור כלוט, ומכה אותה בכל חלקי גופה, ומתעלל בה ועושה

כל מה שלבו חפץ, מבלי להתחשב במצבה הגופני, והולך לישון עד למחרת בצהרים, וחוזר חלילה.

סדר זה נמשך שבעה ימים בשבוע כולל שבת, אלא שבשבת היא היתה חזרה מבית הכנסת יותר מוקדם, ולמרות היותה שומרת מצוות, נתנה לו כסף שילך לשתות ויניח לה.

לאחר חודש מהנשואים, היא הרתה, ולאחר תשעה חודשים נוספים ילדה בן, ביום הברית אביה הגיע לביתה עם מוהל למול את הילד.

המצב בבית לא השתנה, והלה המשיך כרגיל בשגרת יומו.

לאחר כחודשיים נוספים היא הרתה שוב, ואז החליטה שהמצב בלתי נסבל יותר ועזבה את הבית והשכונה, ושכרה לה דירה בשכונת בורו פארק, ופנתה לעובדת סוציאלית שתעזור לה להחליץ ממצבה.

ובאמת תוך חודשים ספורים היא קבלה מבית משפט את הגרושין האמריקאיים, כולל החזקת הבן והעובר ברשותה, וצו מבית המשפט המונע מהבעל להתקרב לביתה.

ערב אחד בהיותה בביתה, הבעל הגיע רגוע לחלוטין, וכשהיא רצתה לטלפן למשטרה, אמר לה בעלה אין צורך, אני כבר עוזב, באתי רק להגיד לך שלפי תורת ישראל את נשואה ועודך אשת-איש, ונקמתי המתוקה על שעזבת אותי, היא להשאירך עגונה, כל ימי חיך, והלך.

מספר הרב יוסף שני, היא אמרה לי רבי... אני בת ארבעים ושתים, וכל כך הרבה שנים לבד, ואני עדיין אשת-איש, אבל זה עוד לא הכאב שלמענו באתי, זו רק הסוכריה. עכשיו אני נכנסת לעצם הכאב והמשיכה את ספורה...

היא ילדה בת, וגדלה את בנה ובתה לבד, מנותקת ממשפחתה וממשפחת הבעל, ועבדה קשה כדי לגדל אותם באהבה ובמסירות, והילדים השיבו לה אהבה וחום שהוו לה פצוי מסויים על בדידותה ועגינותה.

וכשהיה הבן בן שתיים עשרה וחצי, והבת בת למעלה מאחת עשרה שנים, יום אחד הופיע אביה בביתה ואמר לה, אמנם את אינך בתי, אך בנייך נכדיי, ובאתי לקחתם אלי לגדלם.

וכשהיא סרבה לתתם לו, אז הוא החליט שמה שלא יצליח לקחת בכח יקח במח, ובמלים מתונות ומחושבות אמר לה, ראי, בנייך מסכנים, ללא משפחה משום צד, וכל רצוני לתת להם חום של משפחה, סבא סבתא דודים ודודות, ולקחתם בשבתות לבית הכנסת ולחנכם למצוות, מה שאין בידיך ובכרך לעשות.

לאחר מחשבה ומתוך אהבה אמיתית לבניה שטובתם בלבד עמדה לנגד עיניה, הסכימה, ואמרה לילדים הנה סבא שלכם, תלכו אליו לשבת, ואם ימצא חן בעיניכם יהיה זה דבר קבוע.

הילדים עשו שבת במחיצת הסבא וכל המשפחה, ונהנו מאוד כי מצאו חום אהבה ומתנות, וברצון החלו ללכת מדי שבת בשבתו לבית הסבא, וכך החלה שטיפת המח שלהם נגד האם, לחלחל בהם לאט לאט.

בהגיע ערב פסח בא הסבא לקחת את נכדיו, והאם התנגדה באומרה, שני לילות של ליל הסדר לא אעשה לבד כגלמודה אלא עם בניי, והילדים החלו לבכות סבא... סבא... רצוננו ללכת אליך לחג, עד שנכמרו רחמיה ושלחה אותם.

לאחר מכן היא ישבה ובכתה על בדידותה, והחליטה אלך לבית אבי, ואחוג עם בניי ויהי מה.

בהגיע לבית הוריה פתחה את הדלת ללא בקשת רשות ונכנסה פנימה, מיד באה גיסתה לעומתה ושאלה אותה את פה? ודחפה אותה מהדלת החוצה, היא התגלגלה מכל המדרגות ושברה את הברך, ושכנים טובים לקחוה לבית החולים במנהטן, שם היתה כל החג ועוד שבוע נוסף כשכל זמן זה, בניה אצל הוריה.

וכששבה מבית החולים שבו בניה אליה, והחיים נמשכו כרגיל.

בהגיע חדשי הקיץ תמוז-אב רוב ילדי היהודים בניו-יורק לא נשארים בעיר, עקב הלחות הכבדה ויוצאים למחנות קיץ בהרים שמסביב, גם האם חסכה עשרת אלפים דולר מעבודות שונות, ושלחה את בניה למחנות הקיץ, ושילמה חמשת אלפים דולר עבור כל אחד מהם, והיתה באה פעמיים בשבוע לבקדם.

באחד הימים כשבאה למחנה של הבן, היא לא מצאה אותו וכששאלה את המנהל אודותיו, אמר לה, שלפני שלשה ימים בא אחיך לבקרו ולקח אותו עמו לחצי שעה של טיול, ולא החזירו, ולא דאגנו, כי ידענו שהוא בידיים טובות.

האם נלחצה ונסעה כמטורפת למחנה של הבת, והספור חזר על עצמו, האח ואשתו לקחו את הילדה ולא השיבוה.

האם נהגה בטרורף חושים, ישר לבית אחיה, ודפקה בדלת ובכתה, היכן הילדים!!!

אחיה פתח את החלון ואמר לה גברת, כדי לבכות יש מקומות יותר טובים מביתי, לכי לכותל המערבי, או לפחות לבית הכנסת, ותבכי שם, הילדים שלך אינם מענינים אותי, בבקשה לעזוב את המקום וסגר את החלון.

האם ברוב כאבה פנתה מיד לרב בית הכנסת וספרה את ספורה, הרב אמר לה תני לי שהות של כמה שעות ואטפל בענין.

בערב, הרב טלפן אליה ואמר, פני למשטרה והגישי תלונה, כי משפחתך לא מוכנים לספר כלום, ולא לבא לדין תורה בנושא זה.

האם עשתה כעצתו, ופנתה למשטרה והגישה תלונה, נאמר לה לחכות בסבלנות, העניין בטיפול.

אין צורך לתאר את סבלה במשך כמה שבועות, כשדמיונות מטורפים רדפוה, בחשבה על בניה שהוו את כל עולמה ונעלמו.

יום אחד פנו אליה מהמשטרה ובקשו ממנה להופיע בבית המשפט בתאריך מסויים, בהגיעה מצאה שם את מנהלי המחנות, אחיה וגיסתה כבולים באזיקים, ולאחר שנשבעה לומר את האמת והעידה את עדותה, צוה השופט לכלאם עד שיגידו היכן הילדים

ולאחר יומים אחיה נשבר, ופנה לשוטר שיביאהו לפני השופט, רצונו להודות באשמה וספר לשופט שהוא הבריא את הילדים ל"סונדרלנד" שבאנגליה, שם יש פנימיות חרדיות טובות ויוקרתיות לילדים בגילם, השופט צוה שכולם ימשיכו לשבת במעצר פרט לגיסה שיסע לאנגליה להשיב את הילדים. וכך נעשה.

המשטרה דווחה לאם על הטיסה, בה שבים הילדים ואפשרה לה להגיע עד כבש המטוס לקבלם.

האם מספרת, שכל הלילה לא ישנה, וטרחה להכין ולבשל לילדים היקרים ששבים סוף סוף אליה.

כשהילדים ירדו מהמטוס רצה לחבקם ולנשקם, אך הבן דחף אותה ממנו והלאה, באמרו 'שיקצע' למה החזרת אותנו מפנימיה טובה בת חמשה כוכבים לביתך המשעמם והקודר? לא מתוך אהבה אלינו עשית זאת אלא מתוך אנוכיות פרטית שלך, כי אם היית אוהבת אותנו היית באה לבקרנו באנגליה ולהשאירנו שם ללמוד בתנאים נפלאים.

האם ההמומה פנתה לבת שהתחבאה מאחרי אחיה, ולא רצתה כלל לשוחח עם האם, האם הבינה שהגיסה עשתה להם שטיפת מח יסודית.

כל הדרך, חזרה וחשבה שלאט הילדים ירגעו, היא הכניסה אותם למכוניתה ובאה לביתה.

אך הילדים הגיעו עד לחצר, ואמרו לה עד כאן החוק מכריח אותנו לבא, ולא יותר, אנו לא נכנס לביתך ולא נאכל ממאכלך רק ממאכל הסבא והדודים, את 'שיקצע' ואיננו אוהבים אותך.

כמה שנסתה האם לבטא את אהבתה ושמחתה על שובם, הילדים התעקשו ועמדו בשלהם.

כמה שעות עמדה האם עם ילדיה בחוץ, עד שנשברה וטלפנה לאביה, שיביא לילדים לאכול.

האב מלא חיוך הגיע עם מכוניתו ללא אוכל, ואמר לה, נכדיי רעבים אני לא חוטף אותם, אלא לוקח אותם לביתי לאכול, את הדרך חזרה הם יודעים, אבל לא אגרשם מביתי אם ירצו להשאר.

אל תטלפני כי לא נענה לך, אם הילדים ירצו יתקשרו אליך, הילדים קפצו בשמחה למכונית הסבא ונסעו לביתו.

האם התקשרה כמה פעמים, ובכל פעם כשהזדהתה, טרקו לה את הטלפון, הילדים כלל לא התקשרו אליה.

וכשהלכה פעם אחת לבית הספר לבקרם, הם ברחו ממנה כמפני נחש, האם המשיכה את חייה בכאב כפול ובבדידות מכאיבה, כשחייה אינם חיים ללא שום צד תומך וסומך, אבל המשיכה באמונתה בבורא עולם להתחנן ולהתפלל לו ששייב לה את בניה ואת אושרה.

יום אחד בהיותה ברחוב השלש עשרה בבורו פארק, פגשה מכרה שאמרה לה גב' פ' את יודעת שבנך מחר מכניס את בנו לבריתו של אברהם אבינו, האם ההמומה שאלה אותה וכי בני נשוי?!!! והתברר לה שבנה התחתן ברוב פאר והדר, ואכן נולד לו בן והברית יתקיים למחרת ב"ויליאמסבורג", בבית הכנסת שברחוב "לי".

היא תפסה יוזמה והגיעה לברית, גיסתה שראתה אותה חטפה לה את הפאה מעל הראש, וזרקה אותה החוצה, ובסיוע

כמה חברות גרשו אותה מהמקום, כשמרחוק ראתה את בנה עם אשתו והתינוק צועדים לברית.

כשסיימה את ספורה, פנתה אלי באמרה רבי: בני ובתי נשואים, אינני מכירה את כלתי וחתני, ואינני יודעת כמה בנים יש להם, בשמחה הייתי מתאבדת, אבל אני יודעת שהמאבד עצמו לדעת אין לו חלק לעולם הבא, לכן אני בקושי ממשיכה את חיי האומללים, כלום תוכל לעזור לי...

מספר רבי יוסף שבתאי כל עת ספורה ישבתי ובכיתי והזדעזעתי עד עומק נשמתי מקורות חייה, ולכן הסכמתי לבדוק מדוע נגזר עליה סבל כבד כזה...

ומצאתי, כי בגלגול קודם באירופה, היתה היא נערה יהודיה שברחה מבית הוריה והתחתנה עם שכנה הגוי, הוריה כשמעם כך ישבו עליה שבעה כעל מתה, ונתקו את הקשר עמה לנצח, והיא היתה מאושרת בנישואיה עם הגוי, היא ילדה לו בן ובת שלפי דין ישראל הם יהודים, והיא גדלה אותה כגוים, ואף לקחה אותם לכנסיות יחד עם אביהם.

ראיתי אותה כיצד נפטרה לעולמה כזקנה מאושרת, כשבנה ובתה והגוי מקיפים אותה באהבה ובשירה, וכך נפחה את נשמתה מחייכת על הספה בביתה.

ועתה שבה לתקן את אשר עוותה, כשהוריה ומשפחתה עתה הם גלגולי משפחתה הקודמים, ששבו אף הם כל אחד לצורך תקונו, ולכן בתת הכרתם היתה להם שנאה תהומית אליה, למרות שהיו אנשים מכניסי אורחים ובעלי צדקה וחסד עם אחרים, ולכן אביה פלט מפיו בעת לידתה 'השיקצע' הגיעה, מבלי שיבין את משמעות דבריו.

והיות וכל מדותיו של הקדוש ברוך הוא הם מדה כנגד מדה, חייה מלאים סבל, ותחת כל אנחת רווחה וספוק מאהבת הגוי, נצרכת היא עתה לאנחת כאב ונאקה, מחוסר אהבת בעל.

ואת ילדיה שגדלה כגוים, החזירה בגלגול ואין לה זכות לגדל אותם כיהודים.

ועד יום מותה נגזר עליה להיות בודדה כואבת ומתיסרת לתקן את היותה שמחה ומאושרת מנישואיה האסורים עם הגוי.

כשספרתי לה את הסיבה, היא בכתה ואמרה, כלום אין לי תקנה?

הוצאתי לה את הספר שחיברתי ספר 'שדי תפוחים' והראיתי לה איך לעשות את התקון, למי שחיתה עם גוי, ואמרתי לה שתעשה תקון זה כל שבוע במשך שנה שלמה, פרט לחגים ואז אני מקוה שיכופר לה ותגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

כעבור שלשה חדשים שבתי לניו-יורק ופגשתי את גב' ג' שאמרה לי, רבי יודע אתה מה קרה עם גב' פ' היא עשתה כל שבוע תקון כפי שהורית לה, ובמוצאי התקון השמיני, כשהיא נטלה את ידיה כדי לאכול, הטלפון צלצל...

בנה היה על הקו, ואמר לה אמא, אני ואחותי מצטערים על הנתוק שלנו ממך, ואני בא לתקן את המעוות.

האם ההמומה לא יכלה לאכול, והיתה כולה סוערת, לאחר כמה רגעים הבן הופיע חבק את אמו ונשק לה בבקשת סליחה ומחילה, ולקח אותה במכוניתו לביתו, שם המתינה גם הבת עם בעלה ובתה.

והמעגל נסגר, כשסודר ביניהם ששבת אחת היא תעשה בבית הבן, והשניה בבית הבת.

סמרו שערותי למשמע בשורה זו, ואני הפכתי המום ואז שאלה אותי גב' ג' מה יהיה עם גב' פ' בנושא עגינותה, שהרי בעלה השיכור לא נתן לה גט.

אמרתי לה להמשיך כל השנה את התקון, ואז יקרה אחת מהשתיים או שבעלה ישנה דעתו ויגרשנה בגט פטורין כדת משה וישראל, או שימות ויפנה את מקומו.

גב' ג' עזבה את הסביבה, וגם גב' פ' לא שבה, לאחר שנה מכאן, אני מסיק שגם ענין עגינותה סודר. (מתוך הספר שער יוסף השלם עמ' קכ"ג להרב יוסף שבתאי (שני) שליט"א)

בספר רבינו האור לציון (ח"ג עמוד 298) מובא שם מעשה מדהים שסיפר רבי יוסף נתניאן.

וז"ל: הכרתי אדם בעל בעמיו, עשיר ונכבד נשוי באושר שחרב עליו עולמו, נולדו לו תאומים נכים רחמנא ליצלן, מפגרים ומשותקים, גושי בשר חיים כך גדלו כשהם כפותים לכסא הגלגלים, ויש להאכילם ולהשקותם להלבישם ולהנעילם לנקותם ולהחליף להם, לשאתם מהכסא אל המיטה, ולהופכם מצד לצד, כשלעצמם הם כאבן שאין לה הופכין, איזו רחמנות עליהם ועל הוריהם.

האבא לא עמד בסבל, ונתן בכוס עינו, היה שותה ומשתכר, מתפכח ושב לשתות.

חבריו עירבוני בעניין, אמרו לי למען ה', יש להצילו.

ניגשתי אל רבינו בן ציון אבא שאול זצ"ל וסיפרתי לו את המעשה. אמר לי הרב: תביא אותו אלי.

הלכתי לאותו אדם סיפרתי לו על גדולת הרב בן ציון ולא קיבל, אמר מה יושיעני זה? אמרתי לו: מפתח הישועות בידו ודבריו נשמעים בשמים, ולאחר שכנועים רבים הסכים.

קמנו ועלינו אל הרב שכאילו המתין לבואנו.

הושיבו הרב לשמאלו, ואותי הושיב מולו, פנה אליו באהבה רבה ואמר תספר מה הבעיה.

שנים של סבל התפרצו בבכי מר, אמר, אני בריא, אני עשיר, יש לי הכל ואין לי חיים, סיפר לרב על שני הילדים, הלב נקרע, אינו מסוגל לחיות, וחשב להתאבד.

הלה זעק, או שהרב יפעל שלפחות אחד מהם יבריא או שיתפלל עלי שאמות, אלו בכיות בכה? איך ייבב והתייפח...

חשבתי שהרב בן ציון ינחמו וידבר על לבו דברי ריצוי ופיוס, אך להפתעתי ברוב חכמתו החל לדבר עמו קשות.

איך תדבר?!!! בוש והיכלם!!! דע לך שלכל החטאים יש עונש וקצבה, והם מכפרים מדינה של גיהנם, ועולים לנחול חיי עולם, מלבד המאבד עצמו לדעת שאין לו חלק לעולם הבא, היודע אתה מדוע?

כי העולם הזה הוא עולם הניסיונות, כמו בשדה קרב, חייל נשלח למערכה, אם ימסור נפשו ויילחם בחירוף נפש וינצח יזכה לאות והוקרה ועלייה בדרגה, אם יתרשל ויגלה מורך לב, יוקע ואף ייענש.

אבל על מעשה אחד אין מחילה, על עריקה מהצבא, והתייאשות מהחיים כמוה כעריקה.

מעולם איש לא דיבר אליו כך, בכיו פסק והאזין בקשב רב.

רבינו סיפר לו על מקרה שאירע באיזמיר לפני כשלש מאות שנה, וכך סיפר.

רבי אליהו הכהן בעל 'שבט מוסר' הוזמן לסעודת מצוה, וכאשר הגיע אל המקום, צרחה עליו בעלת הבית שיסתלק משם.

תמה ושאל מה עוול מצאת בי? וענתה מאומה אבל אסור לרשע להסתכל בפני צדיק, איני יכולה לסבול קדושתך. תמה הרב ושאל מדוע החלטת שאת מרשעת? והשיבה: לא אני, אלא הרוח המגולגלת בי.

בשמוע הרב את הדברים, החל מדבר עם הרוח, ושאל אותו מדוע נענש בעונש זה?

והוא סיפר, נולדתי בגרמניה למשפחה שומרת תורה ומצוות, בגיל הנעורים התחברתי עם חברים שאינם מהוגנים והם פיתו אותי וגרמו לי ליפול לעבירות חמורות.

לאחר תקופה התחלתי לחוש נקיפות מצפון, ורציתי לחזור אל הקהילה, בקהילה לא הסכימו לקבלני והוקיעו ונידו אותי, ומהעבר השני גם החברים שעזבתי לעגו לי, וכך הסתובבתי כבכף קלע, ונפשי המיוסרת מוכה מזה ומזה ולא עמדתי בלחצים וביום בהיר התאבדתי.

נפשי עלתה למרום, ושם לא הסכימו אפילו להסתכל עליה כי למתאבד אין תקנה, והשליכוני לעולם הזה להיות נע ונד לנצח, נרדף על ידי מלאכי חבלה באף ובחימה.

רבי אליהו הכהן הבטיחו שיתפלל וילמד עבורו, ובזכות כך יזכה להיכנס לגיהנום ובשומעו כך הסכים להניח לאשה.

אבל מסכן הבחור מה רוצים ממנו? הרי הוא לא עמד בלחצים מלמל השומע...

הרב בן ציון היה נחרץ, כלל מסור בידינו אין מציבים בפני האדם ניסיון שאינו מסוגל לעמוד בו, כשם שאין שולחים חייל למערכה אבודה מראש.

ראיה לדבר הביא לו הרב מדברי הגמרא (כתובות ל"ג): שחנניה מישאל ועזריה מסרו נפשם לכבשן האש ולא השתחוו לצלמו של נבוכדנצר, וקידשו שם שמים ברבים.

ומגלה לנו הגמרא, שאם היו מענים אותם ומייסרים אותם, לא היו עומדים בייסורים והיו משתחווים לצלם, כי לא היתה אז עבודה זרה, אלא אנדרטה לכבוד המלך כדברי התוספות שם.

ויש להבין מנין לחכמים ידיעה זו? מאין להם שלא היו עומדים בעינויים?

ברם זאת ביקשו להודיענו, שאין מנסים אדם אלא במה שיכול לעמוד, ניסו אותם בניסיון כבשן האש ועמדו בו, ואילו היו יכולים לעמוד בניסיון קשה יותר, היו מתנסים בו.

ואני אומר לך, שמע היטב, אותו בחור התנסה בלחצים איומים ונתבע לעמוד בהם, אתה מנוסה מן השמים בניסיון עצום ורב, אבל נתבע לעמוד בו, אל תערוק מן המערכה, גם שתיה לשוכרה סוג של עריקה היא.

נתכרכמו פניו והקשה אבל למה מדוע? למה נשלחו נשמות אלו לעולם אם כבולות הן כגלמים בגופן, למה בחרו בנו כהוריהם?

פני הרב אדמו בהתרגשות, אתה רוצה לדעת מדוע, רוצה להבין?

טוב... מי הן נשמות אלו לא אגלה לך, אבל למה בחרו בך אספר לך.

הנשימה נעתקה, המחזה היה נורא הוד, הנה מתגולל מסתורין של מלך...

בגלגול הקודם אתה עשית כך וכך, הרב בן ציון החל לדבר והלה החוויר...

הרב נתניאן חש שהעניין אישי מעולם הנשמות, פנה לרב ואמר כבוד הרב אולי אני אצא?

דבריו הסיחו את הדעת, האב הפנה מבטו לעברו, והרב בן ציון הפטיר טוב זהו מספיק.

לא... הרב ימשיך הפציר האב.

רואה אתה, מן השמים קטעו אותי שלא לומר, אך דע שהכל במשפט במשקל במידה ובמשורה, הכל לטובה, אבל זאת יכול אני לומר, זו סאת ייסוריכם ותו לא, לא תסבלו בעיות בריאות, ולא בעיות פרנסה, ושאר ילדיכם יהיו בריאים ויסבו לכם רוב נחת ושמחה.

האב יצא מלפני הרב בן ציון ופניו לא היו לו עוד, מחזק ומחושל ומקבל דין שמים באהבה, ואכן נולדו להם ילדים בריאים ושלמים והם משפחה שמחה ומאושרת עד עצם היום הזה ולאורך שנים טובות.

בספר מראה אש לרבי שלמה אהרן פריעדמאן זצ"ל (חלק ב' פר' משפטים) מובא: שדודו רבי קלונימוס זאב פרידמאן היה עשיר מופלג, ולימים נתהפך עליו הגלגל וירד מנכסיו, ואחר זמן קצר נפטר בנו יחידו על פניו, ומחמת היותו חסיד צאנז החליט לנסוע אל רבי יחזקאל שרגא משינאווא זי"ע לשפוך צערו לפניו, לשאול ולברר על מה עשה לו ה' ככה, לנסותו באסונות כאלו בתקופה קצרה כל כך, הלא אינו חוטא ופושע כזה שהקב"ה יעניש אותו כך.

ויצא לדרך כדי לשבות בשינאווא בשבת שקלים שחל להיות בפרשת משפטים, ובהיותו בדרך סידר לעצמו את טענותיו שישטח לפני הצדיק.

ויהי בבואו לשינאווא, ואך נכנס בקודש פנימה קיבל הרבי משינאווא את פניו בשמחה, ותיכף פנה אליו לאמר ברוך הבא ר' קלונימוס זאב, שלום עליכם, הנה בפרשתינו כתיב "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" ופירשו ה"ק "פתח ר' שמעון ואלין אינון סדורין דגלגולא דינין דנשמתין דאתדנו כל חד וחד לקבל עונשיה" ולא יסף.

ובזה רצה לרמז לו, שאין אנו מבינים כלל חשבונות שמים, באותה שעה קיבל על עצמו החסיד גזירת שמים באהבה, ואמר: אם הרבי מדבר בעניני גלגולים, שוב לא קשה לי מידי.

מעשה נורא כתב רבי יהודה פתייה זצ"ל בספרו מנחת יהודה.

בשנת התרע"ט ביום שישי ה' באב, נסעתי ברכבת אל כפר בעקובה' הסמוכה לעיר בבל, ובבואי שמה נתארחתי בבית הרב ראובן נסים דוד קצאב הי"ו.

וביום השבת אמר לי בעל הבית הנזכר, ימחול כבודו לבוא עמי לבית 'משה שאשא הכהן' הי"ו לנחמו על הריגת בנו יחידו 'מנשה' שנהרג על ידי הארמל הערלים אשר באו לגנוב את ממונו בשבוע שעבר, ולבסוף לא השיגה ידם לגנוב מאומה.

ולימשה שאשא הנזכר, אין לו עוד בן או בת, גם מנשה הנהרג לא הניח אחריו בן או בת.

ובבואי לבית משה שאשא הנזכר התחיל הוא ואשתו לבכות, כי זקנים המה לימים, כמו בני שבעים שנה, ואמרו לי אולי כבודו יכול להגיד לנו סיבת הריגת מנשה, על מה נהיתה, ואם הוא מגולגל ומחוייב בגלגול, האחד הרג אנחנו מה פשענו שאנחנו סבלנו את כל צער הגדול הזה?

וכדי להפיג את צערם ויגונם אמרתי להם, בשובי בשלום לעיר בכל, שם אבינה בספרים ואחזיר להם תשובה על זה.

וביום שני בשבת בח' לחודש אב חזרתי לכבל, וביום תשעה באב שחרית כאשר היינו אומרים קינות בבית הכנסת נתנמנמתי בעת אמירת הקינות, וראיתי כי נער אחד הלך מעיר בכל עד כפר בעקובה, ועמו מאה דינרי זהב לישא וליתן בהן שם, כדי לפרנס אביו ואמו הזקנים שהניח בעיר בכל.

ובבואו לעקובה, שכר חדר אחד בפונדק, ואיש אחד הרגיש שיש להנער ההוא מאה דינרי זהב, ורצה לגנוב אותם ממנו, אבל לפי שהוא זקן ותש כח, לא יוכל לעשות דבר זה, לכן הלך וגלה סוד זה לגנב אחד יהודי בחור, והתנו ביניהם שהבחור יגנוב, והזקן יעמוד לו למשמר, ובתמורה לכך הזקן יקח לו חלק מן הגניבה ההיא.

והזמינו מפתח לפתוח בו את החדר שהשכיר לו אותו הנער.

ויהי בלילה ההוא, והנער היה ישן והדלת סגורה עליו מבפנים, ובאו שני הגנבים הנזכרים, ופתח הגנב הבחור את החדר בלאט, וקודם כל, נעץ סכין בלב הנער הישן, ושפך את דמו ארצה, וכאשר היה מחפש אחר כך את המאה דינרים, באו

שיירה גדולה אל הפונדק, וייראו הגנבים על נפשם ויברחו להם ולא נטלו מאומה.

וכאור היום, נמצא הנער הרוג ולא נודע מי הכהו, וסוף דבר קברו את הנער, ושלחו את המאה דינרים לאביו ולאמו שבבבל.

וזה הנער היה בן יחיד להוריו, ומכלכל את שיבתם.

ואותו החדר שנהרג בו אותו הנער, היו יראים בני אדם לשכור אותו, ונסגר על מסגר שנים רבות.

ואחר שנקבר הנער, עלתה נשמתו לבית דין של מעלה, ותתבע את דמה מן הרוצח ומן אותו הזקן, ואמר: כי כאשר עשה לי כן יעשה לו, שגם הוא יהרג ולא יטלו ממנו, וגם יהיה מכלכל את שיבת אביו ואמו, וגם לא יניח זרע אחריו.

והבית דין של מעלה שאלו את פי הנהרג, האם אינו רוצה למחול להם? והשיב שאינו מוחל להם כל מאומה, והבית דין עשו כדבריו.

כי אחרי מיתת הגנב הזקן, גלגלו אותו 'במשה שאשא' הנזכר, שהיה דר בבבל ולא נפקד בזרע, עד היותו בן חמישים שנה, ובהיותו בן חמישים שנה הלך הוא ואשתו לכפר בעקובה הנזכר, ובא ללון באותו פונדק עצמו.

ונזדמן כי בלילה ההוא, היו אורחים רבים בפונדק, ונשכרו כל החדרים ולא נשאר בלתי אם אותו החדר הסגור שבו נרצח הנער, ואותו החדר היה בנין ישן נושן, כי לא חששו בעלי הפונדק לבנותו כשאר החדרים, מאחר שאין אדם רוצה לשכור אותו.

ואמר הפונדקי בלבו, עד מתי יהיה החדר הזה סגור, מוטב לפתוח אותו עכשיו ולהשכירו למשה שאשא ולאשתו הנ"ל לפי שהם אינם יודעים שנהרג בו אדם, ואינם מקפידים.

ופתח להם את החדר, ולנו בו.

ובלילה ההוא קראו הבית דין לנער הנהרג ואמרו לו, הגיע העת שתוולד נפש ההורג בעולם, האם אתה מוחל לו או לא? אמר איני מוחל לו כלל, אמרו לו אם כן, רד ועמוד בפתח החדר אשר נהרגת בו.

וירד הנהרג ועמד שם, וכו' ובאה נשמת ההורג ופחדה וחרדה ורגזה מלהכנס בהתהוות של העובר, ועמד הנהרג והכה אותה, ואמר לו רשע הכנס כדי לקבל עונשך, ועל כורחה של אותה הנשמה נכנסה בטיפה ההיא, וזהו בן משה שאשא אשר נהרג על ידי הארמל, ולא נטלו מממונו כלום.

עד כאן ראיתי בעת היותי מתנמנם בעת אמירת הקינות, וכל הדברים אלו הראו לי בעיני ולא בסיפור לבד, וכאילו הייתי עומד ורואה את כל הנעשה מתחילה ועד סוף.

וכתבתי דברים אלו לכפר בעקובה, להרב משה שאשא הנזכר תשובה על שאלתו הנזכרת.

בקונטרס 'גילגול נשמות' להרב יואל שוורץ זצ"ל כתב מעשה מופלא שאירע בעיר מונסי בניו יורק ארה"ב בכ"ה שבט תשס"ג.

וז"ל חיבור זה מטרתו לבאר בס"ד לקחים מהסיפור שהדהים והסעיר את שומעיו, גם כותב השורות שמע את האיש, בעל חנות הדגים עצמו, ששמע את הדג מדבר כשעלה לשידור באחד הערוצים, וסיפר את מה שקרה.

שנשמה שהיתה מגולגלת בדג, בכתה, וביקשה שמירה ותיקון, והדבר היה בכ"ה שבט תשס"ג ביום שלישי בשבוע פרשת משפטים, היא הפרשה שספר הזוהר מבאר שם את ענין גלגול הנשמה.

המקרה של הדג שדיבר, היה זה גלגול של אדם שנפטר ערירי ונקבר בבית הקברות שמצוי מול חנות הדגים, של רבי זלמן רוזן שבמונסי ניו יורק.

הדבר היה ביום שלישי אחרי הצהרים, כשרבי זלמן הניח דג על השולחן כדי לבתרו, ונקרא לשיחת טלפון בחדר השני, ואז ביקש מעוזרו הגוי שיעסוק במלאכת ביתור הדג.

והנה העוזר פרץ לחדר השני בהיסטריה, שיש שד בדג, כי הדג בוכה, ושילך לרבי שיתפלל על זה.

רבי זלמן רוזן חשב שדעתו של העוזר הזה נטרפה עליו, והוא התקרב אל הדג שאמר לרוזן שהסוף בא... תלוי בתורה ותפילה... רחמו עלי... אני צריך תיקון...

רוזן שנבהל מאד, נפצע מהסכין הגדולה וחתך את אצבעו ונצרך לטיפול, ועד שחברי הצלה של שיכון סקוויר פינו אותו לקבלת הטיפול הרפואי, בינתיים החזיר העובד את הדג לתוך הארגז שהיה מלא בדגים אחרים, כך שלא יכלו לזהות את הדג שדיבר, ואז החליט רוזן לחלק את כל הדגים ליהודים לשבת.

האיש שדיבר מתוך הדג היה מוכר, והוא הכיר את קולו שבקע מהדג, ולכן הוא מאמין למשמע אזניו.

הסיפור אירע בשבוע שבו מברכים את החודש שהיה אדר א' שמזלו דגים ע"כ הסיפור.

כתב בספר המדות לרבי נחמן מברסלב זיע"א (אמת אות מח) מי שהיה שקרן מגלגול העבר, על ידי זה כשנתגלגל, נעשה אטר יד. ובמראה מקומות שם ביאר, לפי זה את הכתוב בתהלים "אֲשֶׁר פִּיָּהֶם דָּבַר שְׁוֹא וְיִמְיָנָם יִמִּין שְׁקֶר": (תהלים קמ"ד ה) פירוש: "אֲשֶׁר פִּיָּהֶם דָּבַר שְׁוֹא" מי שפיהם דיבר שקר בגלגול העבר, לכן בגלגול הזה "יִמְיָנָם יִמִּין שְׁקֶר" שבגלגול הזה אינו ימין אמיתי, כי אטרי יד הם.

ובספר קדוש יעקב (עמ' 104) מסופר, על הרב יעקב יוסף זצ"ל שאמר על עצמו, דכיון שהוא איטר, מוכח שבא לתקן ענין זה, ולכן קיבל על עצמו להיות דבק באמת כל ימיו. (מסופר עליו כשהיה ח"כ בקנדיצה הראשונה של תנועת ש"ס, היה יושב עם ספר במליאת הכנסת ולומד, וכשהיה יוצא ממשכן הכנסת היה נוטל את ידיו כדין היוצא מבית הכסא)

מעלת לימוד התורה ביחס לשאר המצוות

אמרו חז"ל (ירושלמי פאה פ"א ה"א): על המשנה "ותלמוד תורה כנגד כולם" כל מצוותיה של תורה, אינן שוות לדבר אחד של תורה". ובאר הגר"א דהיינו למילה אחת של תורה. דהיינו שכל המצוות ביחד לא שוות ללימוד התורה.

וכך כתב הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה ג). אין לך מצוה בכל המצוות כולן, שהיא שקולה כנגד תלמוד תורה, אלא תלמוד תורה שקול כנגד כל המצוות כולן.

מעלת לימוד התורה בשבת

כתב המקובל החסיד הרב רחמים שרים זצ"ל תלמידו של גאון המקובלים בירושלים הרב שאול חיים דוויק הכהן זיע"א בספרו שערי דרך החיים (ח"ג סימן קצה) וז"ל ושמענו מפי הרב יוסף חיים (הבן איש חי) שהלומד בשבת עולה י"ז אלף פעמים על החול מפי מגידי אמת עכ"ד.

וכתב בספר שיבת ציון (ח"ב רלג, להרה"ג בן ציון מוצפי שליט"א): א"ל מו"א המקובל רבי סלמן מוצפי זצ"ל שצריך לומר י"ז אלף רבוא כי כך שמע מפי חכמי הקבלה שבירושלים (וזאת עפ"י הכתוב בספר עץ חיים למהרח"ו ובתקוני הזהר ועוד)

ואם כן 17 אלף ריבוא הוא מאה שבעים מליון. לפי זה לימוד תורה של שעה אחת בשבת, שווה כמאה שבעים מליון שעות של חול".

ומה שכתב הבן איש חי (שנה ב בהקדמה לפרשת שמות) ששעה אחת בשבת שווה כאלף שעות בחול, אמר לו אביו זצ"ל שהוא לאו דוקא ובדרך הפלגה כתב כן, (כמו שאומרים 'חמץ אפילו באלף לא בטל', ובאמת שגם ביותר מאלף, אינו בטל).

חוברת זו שהנך אוחז בידך, נקראת בשקיקה על ידי כל שכבות הציבור, ורבים מוסרים מהם דרשות לציבור. ויש ביקוש להגדיל את התפוצה, כי אין הקומץ משיביע את הארי.

בסכום של 100 ₪ ניתן להדפיס כ-40 חוברות והנך שותף בזיכוי הרבים. של מאות שעות של לימוד תורה בשבת קודש, והכל יהיה נזקף לזכותך.

להקדשת חוברות

עם הנצחה לעילוי נשמת או לברכה

במחיר עלות ניתן להתקשר 054-8428679